

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése, Ide küldendők az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . . . 8 kor
 Fél évre . . . . . 4 ko
 Negyed évre . . . . . 2 ko
 Egyes szám ára 20 fil.

Hirdetések elfogadtatnak:
 Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben Schalek H., Dukas M., Oppelik A. «Általános Tudósító» hirdetési osztálya Budapest.

Nyilttér petitsora 20 fil.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye.

Orsz. női kongresszus.

Mentül fejlettebb egy-egy nemzet, mentül gazdagabb, annál jótékonyabb. Ez bár ellentétnek látszik, mégis való, a mint ezt Anglia példája meglepően igazolja. Mentül nagyobb a fény, annál nagyobb annak árnyéka. Ez természeti ősi törvény, mi a nemzetek életében is érvényesül.

A jótékonyagnak azonban nem mindig főkelléke az alamizna. A magyar nemzet ezredéves története számos fényes esete példa reá a török korszaktól kezdve. Egy Zrinyi Ilona, egy Báthory Erzsébet, Szilágyi Erzsébet, Lorántffy Zsuzsanna vagy a szabadságharc példái egy Károlyi Györgyné grófnővel, gróf Batthyányinével, egy gróf Teleki Blanka és br. Radáknéval Erdélyben, az élen, a magyarságnak feledhetetlenül mély szívébe vésék a magyar nők nemes, pártatlanul álló önfeláldozását, lelkes hazafiságát és fényes, ragyogó jótékonyágát szegénnyel, gazdaggal szemben egyaránt.

A valódi jótékonyág nem mindig a pénzállozat vagy annak nagysága. Igazolja ezt a Magyar Orsz. Vörös-Kereszt-Egyesület, a Fehér-Kereszt-Egyesület, az Orsz. Nőképző-Egyesület, a Lorántffy-Egyesület, a Mária-Dorottya-Egyesület, a tudósbajosok szanatoriámanak női egyesülete, a Jótékony Izs. Nőegyesületek, az Irodalmi és művészeti női egyesület, a Vízcsoport-Társaság, a Nagypénteki-Társaság s így tovább ama számos női jótékonyági egyesülettel, melyek az anyagi kenyérgkérdés mellett a szivre, lélekre és a nemzeti érzések fejlesztésére és emelésére működnek.

A magyarok Nagyasszonya — Védasszonyunk! A nő a magyarnak imádat tárgya. Ősi nagyasszonyaink utódaihoz fordulunk Ezeket óhajtánánk a legszentebb ügynek megnyerni és a külön-külön működő egyesületeket az általunk kitűzött ügy érdekében egyesíteni, országossá tenni.

Nem a vagyoni áldozatot hajszoljuk. Nagyobb, nemesebb föladatakért küzdünk. Észrevétlenül magára maradt, ternésztől áldott országunk népe beteg, lázban szenved.

Asszonyok, leányok, magyar nők, siessetek az ápolásra, a vigasztalásra. Mindenkinél jut egy-egy beteg. Az egész ország egy beteg tábor.

A nemzet szive kihűlőben, vérkeringése lassu, beteges. Az agy ég, a szem elhomályosul, tisztán nem lát. A hang, a szó gyenge, elható. A mell, a tüdő lapos. A derék — a középosztály — sorvadásban és fekélyes; fétő, hogy operálni kell. Az idegek ernyedőben vannak. A karok erőtlenek. A lábak béklyóban, mozogni nem bírnak; kulcsát Ausztriában őrzik. Így sem Zrinyi Miklóskat, sem Kinizsiéket, sem Széciényit, sem

ama névtelen hősokeket, sem »tizenhárom vértanút« nem nevelhetünk; sem török, sem más ellen nem küzdhetünk és magunkat meg nem védhetjük.

Mіндеzen betegségeket és pusztulást a nemzet mai elszegényedése okozza.

A nemzet háztartásában, berendezésében van a baj.

Magyar nők, a nemzet éltetői, a családok nemtői, a háztartás lelki és mesterei, siessetek a kedvcs otthont, a magyar fészket megmenteni, rendbe hozni, fényessé tenni.

A statisztika szerint 1903. első tíz hónapjában pamutanyagokban, kender-, len-, gyapjufélékben és fehérneműekből 411 millió korona értékű jött be az országba.

Ezen árunkak árát a 189 kizsákmányolásból élő külföldi vállalkozó és gyáros — az áremelő kartellek — 20—25%-al emelték, vagyis egyszerre mintegy 100 millió koronával kell többet fizetnünk, mint idáig. Hozzá értéktelen, meg nem engedett póltanyagokat kevernek ezen árak közé a készítésnél, vagyis meg is csálnak! Ezért szegényedik a nép is — és ezért jár rongyokban! De 4—500 millió koronát megmenteni a nemzetnek, magunknak, olyan nagy feladat, a miért mindenkinél dolgozni hasznos és kötelessége.

Az anyagi pusztulás mai szomorú képét a „Magyar Védő-Egyesület“ Vaszary Kolos hercegprimás fővédőjével az élen, Szózat-ban röviden ismertette.

Az anyagi betegség orvoslásának módját a nemzet munkájának, termelésének, iparának védelmében és fejlesztésében állapítottuk meg.

Óriási termelésünk hiabavaló és elégtelen, ha azt itthon iparilag nem dolgozzuk fel s ilyen óriási behozatalra szorulunk. S mert iparunkat a külföldi és az osztrák ipar így nyomja el, népünk szegény, elégedetlen, lázong s kivándorol.

Mindez egyszerre megfordul, ha mindenkinél juttatunk munkát, keresetet és általa kenyeret. *Ezért nyereszterményeinket kell iparilag országosan feldolgozni.* Egyszerre lesz akkor mindenkinél munkája s kenyere. Ekkor mint aratáskor, szüretkor, vagy a fonóban egyszerre megcsendül a magyar nép elégedettségét jelző dala.

De hol és hogyan kezdjük e munkát? Hogy szervezkezdünk? Mindenki ott veszi a fonál szálát a kezébe, a hol éri. Ezer kézzel egyszerre rendbejön az összekuszált gombolyag, azután gyorsan csatlog a szálfa s egyszerre készen van a gyönyörű golyos meg a remek szőnyeg. Más ezerféle munkát is végezhetünk. Így jut a nép és a nemzet aprajánagyja a nemzeti öntudat ebredésével a hazai iparpártolás révén keresethez. Csak a munkát kell okos körültekintéssel, jó be-

osztással megkezdeni, a mire az első lépés iparunk fejlesztése.

A Magyar Védő-Egyesület szép, önálló és egész tervet dolgozott ki. Ezer kézzel, milliók céltudatos munkájával a nemzetet és a családot s a magyar társadalmat önmagának adjuk vissza. Hálásabb munka nem képzelhető.

A nemzeti erőgyűjtés munkáját egységessé, célirányossá óhajtjuk tenni, hogy jutalma itthon az országban maradjon és ne vándoroljon ki örökké idegenbe, a más nemzetek fiainak milliókkal való gazdagítására, jólétük és boldogságuk emelésére. Ott a fény, nálunk az árnyék.

Hiszen ezer millió koronán felül jár azon összeg, a miért már majdnem mindent a külföldről hozunk be, holott a magunk termeléséből mindent előállíthatunk, mit egyetlen más ország és nemzet sem tehet, Amerikát kivéve.

A varázsige: pártoljuk, fejlesszük a hazai ipart, de igazán. A Magyar Védő-Egyesület, a nő emancipációjának szárnyait erősíti, midőn a magyar nők lelkéhez fordul s segítségüket kéri. Ugyanekkor a legmagasabb polcra is emeli a női mentőmunka értékét. A Magyar Védő-Egyesület az egyetlen országos egyesület, mely a női erények és munka mellett a nő jogát ezekben országosan elismertetni törekszik.

Az egyesülésben az erő. Az erő: az akarat, mely diadalt arat.

A nőegyesületeknek és a magyar nőknek, úgy is mint a családanak nagy nemzeti feladatait a hazai iparpártolás terén kijelölni, megállapítani a Magyar Védő-Egyesület országos női kongresszusa hivatalos, melyen minden nőegyesület tagjaival s minden honleány szívesen láttatik.

A mily örömmel látjuk öngyöleteink segítő, ápoló nemes törekvéseit, olyan szomoruan fog el, hogy társadalmi bajaink annyi segitést és áldozatot követelnek.

Mélyrehatóan, rendszeresen orvosolva e bajokat, a segítés mai szüksége lassanként megszűnhet.

Talizmánunk: emeljük minden magyar ember jólétét oda, hogy segítésre sehol szükség ne legyen. Nem kell akkor a sok árvát, anyátlant és szegény elhagyottat összeszedni és ápolni; egyszerre mindenkinél megkerül az édes anyja; mindenkinél lesz hazája; és mindenkinél lesz munkája és kenyere. Telik a 4—500 millió visszaszerzendő, idegenbe adott pénzből . . . . *És a munka nemesít!*

A legnemesebb jótékonyág ezután következik, hogy a fonást, szövést s varrottasok készítését a többi, már szinte számottevő iparokkal, melyeket az osztrák ipar versenyre majdnem teljesen kivette rátermett iparos népünk munkás kezéből, országossá tegyük.

Annál inkább karoljuk fel a hazai ipar pártolását, hogy úgy mint hajdan a kuriák főnökházaiban, újból osszuk ki a különféle munkákat faluszerte, vezessük a népet, jó szellemét neveljük, gondoskodjunk mindenkiről, hogy legyen munkája, nem kell akkor lelencház, árva ház és annyi más mindenféle gyűjtő-szegényház!

Minden egyesület követheti eddigi céljait, mégis országosan szervezve indul meg a hazai ipar pártolása, minek a gazda, a gazdasszony, az iparos és gyáros, épen egy a kereskedő egyformán élvezi hamarosan hasznát és végül a nemzet egésze és az ország közgazdasága felvirul.

A nemzeti erő forrása mindig és örökké az egyes. Ha ez boldog, meglegedett és jólélt van, a nemzet akkor lesz erős.

A megindítandó országos egyetértő munkára — a mint látjuk — soha nagyobb szükség nem volt, mint napjainkban.

Ausztria szerencsés, mert a hercegek és hercegnők állanak az általunk megvalósításod nagy célok érdekében a mozgalom élén! Nekik jut minden kerestetünk! Nekünk nem jutnak a hercegnők, így a mi lelkes magyar asszonyainkra kell appellálnunk.

A magyar nők nemes szívében, tündöklő erényeiben bizva, még nem késő a munkához látni, de minden kesedelem veszedelmet rejt.

Az országos női kongresszus tárgysorozata leendő:

1. A hazai iparpártolás nemzeti céljainak ismertetése s megvitatása.

2. A nők és a nőegyesületek szerepe és közreműködésének módja.

3. A hazai országos védjegy és lonctóságának ismertetése.

4. Az országos iparpártolás női főosztályainak a vidékeken és a Magyar Védő-Egyesület szervezetében való megalakulása.

Ezeknek megvitatására kérjük nőegyesületeinknek és az ügy iránt érdeklődőknek szíves megjelenését az országos női kongresszus előkészítésére, hogy tapasztalatokban gazdag nézeteiket összefoglalva, irányító tanácsaikat az ország javára értékesíthessük.

Az előkészítő-bizottság Budapestén, a Vármegyeháza közgyűlési termében 1904. február 29-én d. u. 4 órakor fog megtartani.

Az előmunkálatokat a Magyar Védő-Egyesület ügyvezető-bizottsága teljesíti a nyert tapasztalatok nyomán. A nemzeti erőgyűjtés alapját képező hazai iparpártolás irányműködésének ügyét ezekben méltó és szíves figyelmükbe ajánljuk. Képviseltetéséről szíves értesítését kérjük a kiküldöttek megnevezésével.

Budapest, 1904. február 10-én.

VIII. József körút 19. III. 6.

A Magyar Védő-Egyesület nevében:

Hazafiui tisztelettel

Gr. Somssich Tihamér,

Loherev Andor,

ügyvezető alelnök.

ügyvezető igazgató.

Állandó borvásár Budapesten.

A szőlők rekonstruálása folytán beállott fokozott termelés évről-évre szaporítja a borkészleteket, melyek eladásra várnak. A termelő pedig magára hagyva, biztos támasz hiányában lesi a jószerecsé, mely őt munkája jól megérdemelt gyümölcséhez juttatja. Pedig ezt a célt elérni nem oly könnyű feladat. A külföldön csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudjuk borainkat elhelyezni, mert

képviselőnk ott szervezettel, míg a konkurencia mindenütt megvetette erősen a lábát. Ma már túlhaladott állapont az, hogy a jó bornak nem kell cégér; kell bizony cégér, mutatós és hangos, hát még az olyan bornak, melynek híret vétkes módon alaposan megfontolták. És hogy a bajt még baj tetőzze — nyakunkon az olasz borözön, melynek gátat vetni szívós, makacs munkát igényel.

A magyar bortermelők minden igaz hivatást kell, hogy gondolkodjában ejszék ezek az állapotok, melyek orvoslása immár sürgős szükségé vált. S nem ragadhatott volna meg alkalmasabb pillanatot a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete, hogy megvalósítsa azt a tervet, miszerint az illetékes tényezők hozzájárulásával, megfelelő erkölcsi alapon létesítsen egy oly vállalatot, mely a bortermelők érdekeinek istápolása mellett helyreállítja a megintott bizalmat és a rendelkezésre álló eszközökkel állandó, biztos piacot teremt a magyar bor részére, nemcsak a helyi piacokon, hanem az ország határain túl is.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete 7 év előtt alakult az Országos Magyar Gazdasági Egyesület védnöksége alatt és fontos közgazdasági feladatánál fogva élvezi ugy ennek, mint a m. kir. Kormányának állandó erkölcsi és részben anyagi támogatását. Komoly, küzdelemteljes tevékenységre visszatérítve, közel van immár a szövetkezet ahhoz, hogy valódi hivatásának megfelelően az összes gazdasági termékek, különösen az élelmi cikkek értékesítésénél a gazda hasznos segítője legyen.

Közvetítő faktor a termelő és a fogyasztó között. A szövetkezet, mely mint a Központi Vásárcsarnok hatósági közvetítője is szerepel, bizonyos eladja az élelmi cikkek minden faját. Van huszotytálya, mely levágot állapotban értékesít marhát, sertést, borjút, bárányt, továbbá füstölt húst, szalonját, olvasztott zsírt stb. Ezen osztály öleli fel a vadértékesítést is, mely részben export utján bonyolítottatik le.

Baromfi élő s leölt állapotban évről-évre nagyobb mennyiségben talál a szövetkezet után vevőre. A gyümölcsosztálynak nagy, széleskörű klienturája van minden vidéken és pld. 1903. évben 1.208.238 kg. gyümölcsöt adott el a szövetkezet. A vajértékesítés kiterjesztésére most folynak a munkálatok s e cikkben eddig is szép eredmények értek el. A tojásközpont gyűjtőhálozata az egész országra kiterjed és nem túloznunk, ha a szövetkezetben látjuk a szolid magyar tojáskereskedelem megteremtőjét. — Messze vezetne, ha elősorolnánk mindazon cikkeket, melyek évente nagy mennyiségben nyernek a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete útján elhelyezést.

Az itt vázolt tevékenység keretében természetesen illeszkedik bele a szövetkezet hordóborértékesítő osztálya, mely a folyó év március havában kezdi meg működését.

Hogy e téren eddig nagy hiány volt, az tagadhatatlan. A bajt orvosandó létesítte a Bortermelők Országos Szövetsége a hordóborértékesítő osztályt, melyről döntő bírálatot mondani ezidőközben korai volna.

Míg a hordóborértékesítő osztályt mint alapján kell, hogy történjék, a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete egy lépéssel tovább ment. Állandó vásárt teremt a bor részére olyképen, hogy a vevő az átveendő egész bornennyiséget felleli a szövetkezet pincéskertjében, de másrészt a termelő is nyugodt lehet az eladásra beszállított bort illetőleg, a mennyiben az szükség esetén a szövetkezet által gondos és megbízható kezelésben részesül.

A földművelési m. kir. Miniszter ur Ö. Exellentiaja elejétől fogva érdeklődéssel kísérte a szövetkezet akcióját, míg a megvalósulás pillanatában hathatós támogatását sem vonta meg a szövetkezettől, mely a borértékesítést megfelelő állami ellenőrzés mellett fogja eszközölni.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete hordóbor-értékesítő-osztályának szolgálatait igénybe veheti minden hazai termelő, az üzletszabályzatban körülírt feltételek mellett.

Minden termelő egyszerre fél vagy egész vagon (40 illetve 80—100 hl.) bort küldhet be bizonyani eladás céljából a szövetkezet pincéibe, hol a bor — mint szabadraktárban — a székesfőváros területére való kivitelig fogyasztásiadómentesen kezelitetik.

A borok a szövetkezet pincéiben beraktározatnak, a szükségéhez képest kezelitnek és a borvidék s a termelő megnevezése mellett kerülnek

eladásra. Gondos s megfelelő kezelésért a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete teljes garanciát vállal.

Az eladás céljából beküldött borra a fél kivánásáig az érték 50%-a erejéig előleg folyósíttatik.

Eladás után a befolyt vételár a díjszabásban megállapított költségek levonása mellett hatádkétalanul folyósíttatik.

Az értékesítési közelebbi módozatairól az üzletszabályzat alább közölt kivonata nyújt tájékoztatást, míg a részletekre vonatkozólag készségesen szolgál felvilágosítással a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete (Budapest, Központi Vásárcsarnok).

A magyar bortermelő és a magyar borkezelő érdeke megkívánja, hogy ezen új vállalkozás szolgálatait mindkét érdekelt fél minél gyakrabban igénybe vegye. Az eredmény ez esetben nem lehet kétséges.

Kivonat az üzletszabályzatból.

4 §. Beküldés előtt minden egyes borfajból, a mennyiben azok az 1893. XXIII. t.-c. kifogás alá nem esnek, két 05 literes palackban a beküldő fél által lepecsételt minta küldendő be a borértékesítő-osztályhoz. Az egyik mintapalack vegyelmzés alá bocsátatik az illető bor, szesz-, sav-, kivonat- és hamu tartalmának valamint azon körülmény megállapítása végett, hogy nem foglaltatik-e a borban idegen, az egészségre ártalmas anyagok vagy nincs-e benne valamely beteges elváltozás. Vegyelmzés után az eredményhez képest a minta beküldője értesitetik, vajjon küldet-e a bort a hordóborértékesítő-osztályhoz vagy nem? A másik borminta ellenőrzés céljából jegyzékbőlvelet mellett megőriztetik.

5 §. Egyazon fél egyszerre maximálisan csak 1 vagon, vagyis legfeljebb 100 hl., minimum pedig 1/4 vagon, vagyis 40 hl. bort küldhet be értékesítésre, mely mennyiség azonban különböző minőségű borokból, tehát több hordóból is lehet összeállítva.

18 §. A hordóborértékesítő-osztályhoz beküldött, megfelelően kezelt bor a vezetőség által eladásra bocsátatik legalább 50 liter vagy ezt meghaladó mennyiségben.

19 §. Az eladást a termelő és a borvidék megnevezése mellett történik.

23 §. A hordóborértékesítő-osztály raktára rekeszre van osztva, melyekbe az egyes termelők borai elhelyeztetnek. A beküldő a rekesz használatáért a díjszabályzatban megállapított fekbért fizeti, aszerint, a mint egész vagy fél rekeszt vesz igénybe. (Egész rekeszbe 80—100 hl. bor helyezhető el), a fekbéren kívül a bor kezeléseért és az eladással összefüggő teendőkért 5% kezelési díjat fizet a beküldő.

25 §. A hordóborértékesítő-terület elhelyezésénél fogva »szabad raktár«, melybe a fogyasztási-adó köteles bor a fogyasztási adóilleték letétele nélkül is beraktározható s ennél fogva a fogyasztási adó letétele előtt is képezheti a kereskedelmi forgalom tárgyát.

27 §. A fogyasztási adó csak akkor és az esetben fizetendő, ha a bor a szabadraktárból a székesfőváros területére vitetik ki.

29 §. A 15 §-ban foglalt apadáson felül konsztatált hiányokért, nemkülömben a bor szabályszerű kezeléseért és az ennek elmulasztásából netán eredő minden kárért a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete szavatol.

Kivonat a díjszabályzatból.

Fekbér 1 rekeszért

egész vagy megkezdett hétre .. K. 4.75
egy óra .. .. .. K. 21.—
egy évre .. .. .. K. 245.—

Fekbér 1/2 rekeszért

egész vagy megkezdett hétre .. K. 2.50
egy óra .. .. .. K. 11.—
egy évre .. .. .. K. 125.—

Kezelési díj

az eladásnál elért bruttó ár után .. 5%.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Iskola államosítás. A vall. és közoktatásiügyi miniszter Szobociczán levő s

Szobocicza, Benkovec, Jursovecz, és Stefanecz, községek által fenntartott községi elemi iskolát a község kérelme alapján államosította.

— **A csáktornyai mezőgazdasági bizottságba lemondás** következtében megüresedett egy tagsági helyre a folyó hó 8-án tartott megyei közgyűlés Horváth Ignác urodalmi számtartót választotta meg.

— **Hamis pénz.** Ugyyszólván mindennap fordul meg a közönség között hamis pénz, s mégis csak a ritkább esetekben jut egy-egy konkrét eset a hatóság tudomására. A közönség nem igen jelenti fel, hogy hamis pénzt kapott, mert sok mindenféle kellemetlenségnek volna kitéve. Ha azonban a hivatalos kezekbe kerül egy-egy darab, mégis csak keresik a forrását. Így folyó hó 11-én a csáktornyai vasuti állomáson egy horvátországi kereskedő három drb. 10 koronás aranyral akart fizetni a vasuti jegyért miközben a pénztárnoknak az egyik aranygyanusnak tűnt fel, nem lévén a pénzdárabnak semmi aranyserű csengése, hanem csak úgy kopogott, mintha ólomból vagy cinkből lett volna. Különben pedig teljesen aranos külseje volt az igazi aranypénzzel. A vasuti pénztáros a gyanusnak vélt pénzdárabot beszovalgaltatta a politikai hatóságnak, honnan azonnal elküldötték megvizsgálás végett. Ezzel kapcsolatban felelőjük, hogy a csáktornyai vasuti állomás figyelmét Grác-ból felhívták arra a körülményre, hogy Grácban és környékén hamis 50 koronás bankjegyek vannak forgalomban.

— **Nagy vihar Csáktornyan.** Folyó hó 15-én kora hajnalban 3 és 4 óra között olyan vihar vonult el Csáktornya fölött (vilámlott, döngött), a milyen már régen volt. Valószággal remegtek az emberek, tartva attól, hogy az orkán minden pillanatban leemelheti fejük felől a háztetőt. Ugyanezen éjjelről Triesztlől azt jelentik, hogy ott 14-én este 10 órakeresztül erős szirokkó kezdett dühöngeni, mely éjféli után 2 óra körül, tehát a csáktornyai előtt alig egy órával, érte el a telőponlját, s igen sok kárt tett. Úgy látszik tehát, hogy a csáktornyai 15-iki éjjeli vihar a trieszti szirokkóval volt összefüggésben.

— **Köszvényesek öröme** az a kellemes hír, melyet a Zoltán-féle kenőcsről számtalan meggyógyult csus és köszvényes beteg mond. E páratlan kitűnő szer már néhány napi használat után a legmakacsabb csus és köszvényes bajokat meggyógyította, mit számos köszvönő levél és több orvosi nyilatkozat bizonyít. Úvegeje 2 K. Zoltán Béla gyógytárában, Budapestben.

— **Sorshuzás.** A csáktornyai járásban levő s a folyó 1904. évben állítás alákerülő első osztályú hadkötélesek sorshuzása március hó 2-án lesz a Zrinyi szálloda nagytermében.

— **Lopás.** A csáktornyai déli vasuti állomás leheráru pénztárának kezi pénztárát f. hó 15-én déli 12 és 1 óra között, míg a vasuti alkalmazottak távol voltak ismeretlen tettes feltörte. Szerencsére a pénztáros a pénzt, mielőtt távozott, a verthem szekrénybe zárta s így a betörő 1 koronánál többet nem vihethet magával. A csendőrség keresi a tettest.

— **Megszökött az örültek házából.** F. hó 17-én délután egy kétes kinezésű egyént tartoztatott le a csáktornyai városi rendőrség, mivel a községben engedély nélkül koldult az illető. A főszolgabíró előtt a vallásnál egészen jókedvűen, mosolyogva mondotta el, hogy ő báró Zornberg Sándor tanuló, károlyvárosi születésű, zágrábi illetőségű, és a Zágráb melletti stenyevcezi örültek házából szökött meg, hol épen egy évig volt. Egy regényyszerű történetet beszélt el,

s ő szerinte most, bár nagyfokú idegességben szenved, teljesen józan és épeszü. Először 14 éves korában volt az angvallföldi bolondok házában s most a mult év január havában 18 éves korában került a horvátországi bolondok házába, honnan először a mult évi decemberben szökött meg, s akkor Keszthelyig ment, most is csak pénzt akart szerezni a budapesti utra, hol rokonai laknak. Egyébként teljesen értelmes feleleteket ad, s csakugyan épeszűnek is gondolná az ember, ha nem mosolyogna mindig elbeszélte élettörténet legkomolyabb részleteinél is. Különben egyszer azt is mondotta, hogy 6 hónappal ezelőtt tényleg egy kissé bolond volt, mert Rudolf trónörökösnek képzelte magát; de ez csak rövid ideig tartott nála. A járási hatóság az ügy tisztázásáig állandó őrizet alá helyezte.

— **Városi közgyűlés.** Csáktornya nagyközség képviselőtestülete folyó hó 15-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen 1. egyhangu határozattal jóváhagyta a zalaujvári határban vásárolt és jégverem építkezésre felhasznált ingatlanra vonatkozó adás-vevési szerződést; 2. 4 illetőségi ügyet tárgyal, melyekre vonatkozólag az illetőséget megtagadta; 3. Srey Alajos és 29 társának abbéli folyamodványát, hogy a községi legelő adópótlékot ők is oly arányban fizethessék, mint a községi legelőben részes tulajdonosok a legelő rendtartás 1. §-a pontjára való hivatkozással elutasította; 4. a közutak felügyeletére a községi- és helyettes bírói jelölté ki; 5. a jelenlegi rendőrmestert előre haladott korára való tekintettel a rendőri szolgálatok alól folyó évi jul. 1-től kezdődőleg felmentette s őt községi kézbesítőnek rendelte ki, az ekképpen megüresedő rendőrmesteri állásnak július hó 1-ével leendő betöltésére pedig pályázatot hirdet. Ez által nem lesz létszámszaporítás, mert július hó 1-ével a most alkalmazásban levő helyettes rendőrt szolgálatá alól fölmentik; 6. Morandini Bálint községi előjárónak a községi szegények javára adományozott 1 vagon köszvönő gyökönyvi köszvönőket mond a képviselőtestület; 7. Az országos vásártérnek más helyre leendő áthelyezését nem rendeli el és utasította az előjáróságot a jelenleginek a bekerítésére.

— **Eladó bika.** Alsópuztafán Szabó Imre birtokos gazdájánál eladó, egy engedélyezett szimmenthali bika.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hashajtó vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre mellő kellemes ízénél fogva, már kis adagban is letemesen felülmulja. Kérjünk határozottan **Ferenc József keserűvizet.**

— **Eljegyzés.** Weisz Henrik letenyekereskedő eljegyezte Klüger Józsa kisasszonyt, Klüger Mór kereskedő leányát Tótszerdahelyről.

— **Elbocsájtott magyar bányamunkások.** Westpháliában sok magyar bányamunkás keresett eddig munkát a westpháliai bányákban s szivesen is alkalmazták őket mindig. Most azonban a kölni cs. és kir. magyaroszátrák főkonzultus jelentése szerint néhány westpháliai bányatársulat a felsőbb bányahatóság rendelkezésére majdnem valamennyi magyar bányamunkását elbocsájtotta, mivel a magyar bányamunkások a gilisztá betegséggel főtérjesztőinek tekintetnek. Valószínű, hogy a többi westpháliai bányatársulatok hasonlóképen fognak tenni, miért is ajánlatos, hogy a magyar bányamunkások mostanában ne menjenek Westpháliába.

— **A ki kertjét szereti, szép virágokat és**

kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magzükségletét Mautner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapestben, Rottenbiller-utca 33. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általános ismert, világhírű, kitűnő magyakon kívül, még a különösen értékes és legelőp konyhakerti- és virágjodonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

— **Választmányi ülés.** A muraközi tanitókör választmánya folyó hó 16-án rendes ülést tartott. Brauner Lajos a körnek s a választmányok új elnöke szép szavakkal kéri a választmányt, hogy neki nyujtson segédkezel ama munkásságban, melynek célja Muraköz tanügyéért elkövetni mindazt, ami tőle telik.

A gyűlés folyamán több folyó ügy tárgyalatott. Elnök előterjeszti, hogy a tanitókör irattárát a kör volt elnökétől teljes rendben átvette, hogy Wallácsics Gyula ur miniszterségtől való felmentésekor a kör nevében bucsuzó leiratot küldött. Majd Hüll Czili pénztáros tesz jelentést a pénztári jelen állapóláról, amelyből kitűnik, hogy 408 korona 39 fillér bevétellel szemben 76 korona 48 fillér kiadás merült fel s a körnek 331 korona 91 fillér pénze van. Elnök jelenti továbbá, hogy 1903. okt. 3-án tartott közgyűlésen jelen volt állami tanitók uti számlái kifizetés végett felküldettek. A helybeli tanitók napidijai ügyében a központi elnökség az ez év folyamán megtartandó ált. tanitói közgyűlésből kifolyólag elvi döntést fog kérni a magas ministeriumtól. Felolvasatott a központi elnökségnek az Eötvös-alap ügyében kiadott felhívása. Azonban daczára annak, hogy Brauner elnök a legelőbbi közgyűlésen, valamint a »Muraköz«-ben lelkes hangon hívta fel a tagokat belépésre, eredmény ez ideig nem tapasztalható, sajnos. Végh Mihály muraszentmáriai, Buday László muravidéki róm. kath. és Major János vizszentgyörgyi községi tanitók, a Muraközi tanitókör tagjai sorába beléptek; Kustán Ákos draskoveci tanító pedig elköltözött Muraközbe, a tagok sorából töröltetett. A kör tagjainak száma jelenleg 98. Kimondja a választmány, hogy Wirth László bottornyai kartársnak »A madárvédelemről« irt tetele, mely már 2 közgyűlésről elmaradt, a folyó évben tartandó közgyűlés tárgyai közé első helyen felvételik. Megadja a választmány elnöknek a felhalalmazást arra, hogy az általa a miksavári apáczaiskoláról irt s kinyomatott jelentése költségeit a kör pénztárából részletenkint kifizetheti, továbbá, hogy a »Dom« című horvát lapot, egy újabb évre rendelje meg s az előfizetést a költségvetésbe utólag vegye fel. Felolvasatott és megbeszélés tárgyává tétélet a központi elnökség ama két átirata, melynek egyike az alkoholizmus megállítására, a másik pedig a népnevelői egyesület szervezésére hívja fel a tanitóköröket. A választmány kimondja, hogy mindkét dologban várakozó álláspontra helyezkedik, különösen az utóbbi ügyben megvárja az orsz. ált. közgyűlés határozatát, annál is inkább, mert a járás-kör évi rendes közgyűlését, egyik tagjának jól megindokolt indítványára hozott határozat alapján, ez évben is összel tartja meg, tehát utóbb, mint az orsz. tanitói közgyűlés lesz. Végül elnök jelenti, hogy a kör elköltözött tagjai hátralekös tagsági díjaik lefizetésére felszólítottak.

Felolvas szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margitai Jožefa** urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

kujižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znastveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden Jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Csáktornya«, i t. d.

Gospodarstvo.

Mladinska kolera.

III.

Na kakvim načinom širi — mladinska kuga; vu ovim kanim pazljivost štovanih čitateljov povezati. Vu mladinske dvore se z višemi načini donese mladinska kuga. Najvišeokrat — po takvih mladinah, koja su iz takvih betežnih dvorov zisla vun.

Ako gde jako poče prehajati mladina vu takvim betegu, a opet betega pohiti nemreju, onda da barem od kvara nekaj začuvaju, još živu i betega nekazajuću mladinu predaju. Pak onda najviše ljudi bez svake sumje pokupi takvu na v pol cenu pušćenu mladinu, pak se onda jošće i morebili veseli da je tak fal kupil, ali nemre si premisliti da ni samo, da je za ovu mladinu hitil vun peneze, nego da je i poništenje donesel med svoju zdravu mladinu. Im je cesta ako samo jedno takvo nezdravo mladince dojde vu, da se onda i beteg razširi i po susednih dvorov.

Poznati jesu i takvi slučajji, da po nekajh dvorah je beteg tak zisel vun, da na piacu kuplenoga i z nezdravoga dvora izlazajućega mladinceta droba posle zaklanja su vun hitili na dvor, gde su je onda zdrava mladina pojela, dakako da snjim su onda i vu se zeze materiala betega.

Po menjših varašov i po selah jako zapreka najde mladince tamo, da nebi po-

hodilo susednu mladinu. Gde je i je kakov plot ali živica, i to je takvo, da ono more ober njega lahko odleteti i pod njim se prepelati. Lahko previdimo, da onda se lahko širi po takovih mestah beteg.

Ali ima i takve slučajje, gde se to nemre pripeliti, zpiaca kupleno mladince nemre coj dojt niti živo niti zaklano pak beteg ipak vun vudri. Onda najvećšna sumnja golube teži, pak zaisto poznati jesu slučajji gde su golubi bili zraki kugi. Znamo da gde je malo zvećšnim broju mladina, tam redko faliju zdvora i golubi, za koje pak znamo, da se rado potepaju, pak da ne samo po polju nego osobito pod vremenum hranitbe i po tudjih dvorov se odklatiju, gde onda i dobru priliku imaju vu se zeti bakteriume ovoga betega, da ga raznosiju, ako tamo vu kugi trpiju mladina.

Nezdravoga mladinceta jaje ravno tak moreju širiti betega pak je osvedoćeno, da od vu kugi betežne betežne kokosi jajeta, ako ga pohranimo, se ravno tak more započeti bet g, jer bakteriumi ovoga betega zideju vu jaja ravno tak, kak se i od drugih betegov zislo, da beteg matere zide vu ikre a odonud vu mlado živinće.

Zrak nije priličen za raznašanje betega, jer se osvedoćilo, da ako nega prilike za skupshajanje mladinah, onda kuga pomituje zdravoga dvora, makar je poleg betežni dvor. Najbolša prilika je ona proba, koju su nezdravna vu Ameriki načinili tak. da dva falate zemlje, koje su jedenkre drugoga bile, su s železnim rosteljum ogradili i v jeden predel su samo zdravu mladinu, a v drugi

pako betežastu mladinu deli tak da s jednoga predela v drugi nisu mogla dojti mladina pak su vidli, da vu ovim slučajju beteg nije došel prek med zdravu mladinu, samo onda da su med nje jednu betežnu deli.

Mladina poleg toga samo tak more zgrabiti betega, ako med nju se koja betežnu zmeša, ali pak ako bakteriumi ovoga betega dojdju med nju.

Rekel sam da kugu zrokujeći bakteriumi se nahadaju po celim telu mladinceta a osobito po krvi i po lajni, pak ravno poleg lajne se i najbolje širi beteg.

Po najviše gospodarstva je takova šega da jednostavno na zemlju hitiju hranu za mladinu. pak nepaziju da bi barem predi posnažili mestu ono, kam ju zasipaju. S zotoga onda sledi, da mladina koja hranu naglo pobira, ne samo čisto seme pošćuka, aego i vnoغو takvoga, koje nije za precerati. Pak onda je prilika i nato, da se razdrobljena lajna i pobere s hranum razdrobljenom i pošućenom lajnum onda zajdeju i bakteriumi v žaludec živinćeta, odonud v čreva i načiniju betega.

Voda uprav tak more biti raznašanju betega zrok im svaki zna, ki se po mladinska dvorah obrnul, da mladina se ne samo na posudvu stane, gda pije, nego i med pitvinum vu .odu staneju, pak ju zamažeju ne samo s nogami nego i slajnum.

Lehko je dakle prerazmeti, da samo jedno betežno živinće mora vu zdrav dvor dojt, pak je već prilika i je je već nato navadnost, da sva mladina dobi betega.

Z A B A V A.

Staroga Miške bunda.

Naš puk je navek šale ljubil, pak to znamenitost niti vu velikih vremenah nije popustil. Sigurno, da je 1848. ljeto jako važno bilo, od sve povsud smo tiskani bili od nepriatelja, ali naš puk, poleg toga da se je vitežki boril za magjarsku domovinu je imel i vremena, da za bedaka čini nepriatelja i da se za svake fele način šali sa njim.

Jelačić vodja serežanov, je od velike gluposti mislil, da bude pred njim celi magjarski narod bežal, pak to, niti medjimurci se nisu ga bojali, nego su ga prvim slučajjom, kak je vu Medjimurje hotel stupiti, dobro našaljili.

Vu hataru občine Nedelišća (sada Drávavásárhely) tam kak se vu Varaždin ide okolo Pušćinah i kraj Dravinog mosta je niti ne tak dugo leta još velika paša bila. Ali čovečje marljivost je ono pod obdelavanje vzela, iz velike gmajne je polje postalo i sada se veseli oko, kada vidi sa siljem

puno polje, koje hrani ljudi. Na tem mesti kak sam gore rekel, je negda velika gmajna bila. Tam, kak puk od negda za »Šudernice« zove mesto blizo Dravinog mosta, na desnu stran orsačke ceste kak se u Varaždin ide, tam je ljeto jezero osamsto četerdeset i osmoga jedno visoko hruškovo drevo stalo. Več je stara bila ta hruška, jer njih je malo bilo koji bi pametovali njezinu mladu dobu. Pastiri i konjari su ju takvu pametovali, kakva je, akoprem su med njimi 50 ljetni muži.

Pod tu hrušku su se znali pod večer zhajati konjari i okolo ognja sedeć su se spominali i šale tirali. Tu je bil Bačićov Miška, jeden već okolo 55 ljet star, ali šaljivi človek. Njega je celo družtvo najraše poslušalo. Tu je bil nadalje Pergarov Ivek, kojega su zato rado umali svi, jer je on se skrbel najvišeokrat za večerju. Hej, kuliko pušćinarov se je znalo plakati za svoje »čučike,« dok je Ivek bil konjar! Vnogo-krat su se mu nagražali, da ga navćiju v dute igrati, ali on se sa tem nije staral. Kad je čez Pušćine jahal, je znal zahušnuti pak spopevati:

. . . Pušćinari

Sami su ciglari . . .

a onda pak je pritisnul Šargu i odletel je, kak veter.

Tu je sedel nadalje Vučkov Mato, Dva-put Pavla Štef, Veselkov Joža i drugi mlajšji konjari.

Tak su sedeli okolo ognja i one noći 48-ga kada je bil glas da bude došel Jelačić. Ali samo stari su sedeli, mlajšina otišla je vu gardu. Miška, Ivek, Štef, Joža, pak Mato su sedeli okolo ognja i dogovarjali su se, naravno je, da je sada najviše Bačićov Miška govoril. Šaljil se je i sada akoprem su težka vremena bila. Med vnoгим je i to rekel:

Samo naj dojde Jelačić prek! Mi nemamo tuliko jakosti, da se posvadimo s ujim, ali ja sam cd toga da on sram, koj bude ga tu postigel, nebude pozabil nigdar!

Svi su ga počeli sada spitavati, da kako bude on to napravil, ali Miška se je samo smejal, pak nije povedal nikaj.

— No, zakričal je nazadnje Pergarov Ivek — ako budeš ti Miška to napravil, da Jelačića osramotiš, pak vidiš, kak tu stojim

Svaki se more od toga osvedočiti, da po takvim putu se more načiniti beteg, ako vu kugi prehajućega mladinceta krv, droba i meso pohranimo s zdravom mladinom, onda ova vsikak dobiju toga betega i poginju vu njem.

Pripomore širenje betega još i ona zločesta, kak bi rekel grešna navada, da poginjeno mladince nezakopaju nego hitiju na gnoj ili v jarek pak zapustiju, da naj ga črvi zakopaju. Dogodi se onda, da psi razvlačiju takvu crkelinu, zotim ako je mladince v zgrabljivim betegu poginulo, anda i zotim raznosiju materiala zgrabljivoga. Dojdu mladina i falačke takvoga raztrganoga mladinceta pobereju i gotov je beteg.

Muhe osobito se nasedaju na meso, a sprem na crkelinu to znamo svi. Pak kaj delaju muhe na mesu. kak se veli poleg — Mure ba pluneju gori, — tojest jaje svoje naneseju v meso i z onoga vno go mali črvi zideju, koje črveke pak znamo, da mladina jako rada pobira, i tak opet lahko zide zgrabljivi material v telo. Ako v krv vu kugi prehajućega mladinceta namočimo jednuiglu, ili nožno špicu, pak s njim na glavi zdravo živinče vpičimu — malo pod kožu, budemu vidli, da prije zdravo i friško mladince bude turbno postalo i za 24—36 vur i pogine.

Tak se i kaže da ako bakterumi ovoga betega on grgu zajdeju, uprav tak betega načiniju nekaj malo i poleg toga svedoči, da pluća v kugi poginjenoga mladinceta zvekšinom znaju i malo vužgana biti.

(Drugiput dalje.)

Majczen Ferencz.

Pepelnica.

Dragi čitatelji dužnost je premisliti svakomu človeku pepelnicu. Najpredi si predstavimo našu kršćansku veru. Na pepelnicu po meši naši redovniki posipavaju naše glave s pepelom i velidu: O! čovek, prah si bil i prah pepel budes! O dragi, ov pepel nas opomina, naj premislimo mudrost dragoga Boga. Opominjaju i sve one,

tak je sigurno, da prvu noć kak Jelačić otide, budemo Trojnarove purane jeli tu za aldomaš, a ti Štef se za vino moraš skrbet s ovimi drugimi.

Svi su sa velikim smehom prijeli te reči i potvrdili, a zatem pak jer je već skoro polnoć bila su se pod čohu legli spat.

Nazadnje je došel dan, da su ljudi govorili, kaj je Jelačić već u Varaždinu i za kratko vreme bude došel i prek mosta Sada si je Bačićov Miška sledeće počel misliti:

— Ako je Jelačić u Varaždinu, tak on nebude se tu mudil, nego zutra sigurno bude došel prek mosta, a da stiha nebude došel za to budem se brinul ja.

I stem je Miška napravil takvoga deda kak to za strasilo vu konoplje znaju vrbacom još i dandanas deti, samo mu je malo poštenešu formu dal, a zatem pak je iz na hižja donese švoju staru dugu bundu, pak ju je na strasilo oblekel, a na glavu mu je kapu del. Forma je izvrstna bila. Vu cizmah strasilo je samo iz bliza moći bilo poznati, da je ne živi čovek

Kada je tak Miška bil gotov sa spodobom, je prijel celu strašilo, pak jednu

koji preklinjaju dragoga Boga. To je ipak zalostno, da jeden prah i pepel preklinja dragoga Boga.

Stavimo pred oči Možešov stari zakon gde piše vu 34. delu od 11. do 15. reda: »Svak človek, koji bude Boga preklinjal, onoga zvezati i odpeljati van na potje i svi ljudi iz občine iti znjim i svaki mora hititi kamena vu njega tak, da mora vumreti i pokopati ga poleg ceste, i na na nje ono sve kamenje nametati, na njegov grob napisati na znamenje: ovd i počine ona mrcina koji je Boga preklinjal.

Opomina nas pepelnica i to. Negda vreme naši starci kada su se čutili grešnički, zeli su pepel i otišli na pole, posipali su zemlju s pepelom i pokleknuhli su na pepel i posipali su svoje glave s pepelom i zdigli ruke proti nebu i velidu:

Otec Neba i Zemlje! oprosti nam grehe naše, i mi se spomenemo, da smo pepel, a ti si od veka i tvoji mudrosti nega ni konca ni kraja.

Vidite! kak su činili naši starci. A mi danas imamo veru Jezusa Kristusa. No zato i nas opomina pepelnica premislite sveto korizmeno vreme, i žuhku smrt dragoga Jezusa i Sedem žalosti Bl. D. Marije.

Jerbo dobro čuješ dragi človek pol noći, kada zvoni zazvoniju kano da govori: »Posiplite svoje telo s pepelom i dušu i pripravite se lepo k sveti spovedi i čisto primite pričesti presv. tela Jezusevoga. Da budemo mogli svi skup s čistim srcem dočekati ovaj veliki god goristajanje Jezusa Kristusa.

I da budemo spevali onu veselu pesmu: »Jezus nam se gori stal kak nam bil obećal. Alealleluja.

Podbrest. Složil: Kralics Mihaly.

Kaj je novoga ?

Zalavarmegije pučanstvena štastlika.

Minuće g ljeta 1903. od druge polovine. Tekuće g meseca 8. dana obdržavajućem varmegijskom občinskom spravišču po vicišpanu predanim javljenju cele varmeg-

menjšu lojtru i otišel je k hruški. Tu je sam bil, jer zbog Jelačića su konjari doma ostali, pak zato je mirno mogel delati. Lepa mesecina je bila, pak zato je sve videl. Najpredi je jednu vožu zavezal za strašilo prek hrbla, a zatem je lojtru prislonil, pak je vu jedni ruki vožu držeć odplazil na hrušku. Tu su ravno takove lepe skrake bile, kaj je prilično bilo da strašilo postavi. Potegnul ga je dakle gori, pazil je da se gde nezadene, a zatem pak ga je postavil med skrake, tak da je prama Varaždinu gledal. Izvrstno je izgledalo vun i Miški se je samomu dopalo, kad je iz nakla išel gledat spodobu.

Drugi dan vu zotji je strašno strelanje sa štuki zbudilo medjimurce kraj Drave. Jelačić najme kada je spazil iz Varaždina da prek Drave na jednoj drevi nekakov človek njegovu vošku opazuvlje, sve štuke je taki dal naperiti na zvanu spodobu strelati.

Ali kaj je to, da akoprem tuliko strelaju na tog čoveka, ipak se negene! Jelačić je već nestrpljiven počel biti. Serezani su već zdvajali, da ako je svaki magjar tak čvrst, jeli budu onda cele zube donesli di-

jije popručju minuće g ljeta do drugoj polovini ukupno narodilo se 7203 detce, vumerlo pako 3730 peršon po takovim umnožanja ima 3473. Najviše se narodilo vu priločkom kotaru najmre 778. za njim sledi čakovečki kotar vu kojem se narodilo 745. najmenje se je narodilo vu Zalaegerszegi samo 146. i med ostalemi drugimi kolari vu zalaszentgrotskom kotaru 375. Najvekša smrtnost bila je vu tapolcaiskom kotaru vu kojem 419 peršon je spomrlo. Glede svih kotarov naroda najvećša umnoženost bila je vu novaiskim kotaru, po prilici 1²/₃%.

Otec.

Vu Đeva zvanim varašu kak odonud javiju, jeden iz dobre familije narodjeni honvedski leitinad ove dane samoubojnik je nastal. Nesrećnoga človeka ime je Jankovics Mikloš koj sad ne davna k vu Deva ležećem honvedskom regementu bil je imenuvani. Jako slobodno življenje je vodil, vno go se zabavlal, duge načinil doklam napokou su njega oteli od njegove caste Ove dane se strelil vu glavu i taki je vumerl. Njegov otec koj je vu Temešvaru peneznoga zavoda direktor, svojega sina nije hotel pokopati dati.

Krvnički ples

Iz Lunke zvane občine (Hunyadvarmegije) javiju niže naznačenoga glasa, koj človeka k divjoj stvari zalostno prisposadbla Vu selu je pesna zabava bila. Petri zvani dečki posvadili se jesu iz Joliš Janošom. kojega obodvojica na zemlju su ga porušili i tak dugo po njem plesali, dok dušu svou iz sebe ni izustil. Krvoločnike naravski taki prijeli jesu.

Premenjbe.

Gospodin Feštelics Jenő grof je na januara meseca 25. dana preminuvšeg Vlašics György novodvorskoga išpana mesto Meste-rics Aladar turčiškoga išpana pako Nagy E-lemar čakovečkoga dominiuma pisara ime- nuval.

Tolvajski stolarski detić.

Wittmann Konrad rodom iz bajorskoga orsaga stolarski detić t. meseca 6. dneva kod čakovečkih stolarskih meštrov je delo iskal med ostalemi poslje podne oko 4.

mo. Već njim je sve zabeglo. Ali evo! bunda spodobe je doli opala! Jelačić je počel kleti, a zagorci koji su vidli vezda, da je to samo strašilo, su opet dobili volju na »kerunicu».

Da su Jelačićovi tu ostavili klehe, jim je najviše krivo to, da neimaju vekšu se-gurnost, kak vrbaci . . .

— No to si ti dobro včinil Miška, rekli su svi, kad su opet pod hruškom sedeli oko ognja. — Bog te poživi!

Ali niti lvek je ne ostal dužen sa svojim obećanjem. Purani su se pekli, a vince se je pilo, na veselje kaj je Miška tak narzal Jelačića.

*

Do sem stoji dogodjaj. Moj pokojni otec ga je povedal meni, kad sam još mali bil ali sam si ga dobro zapametil. Kak nebi, im od onoga vremena pripoveda, kada se je najedenkrat hitil na Magjarsku neizbro-jenih neprijateljah, pak ipak je naš narod sve nadvladal. Za pripovest se nam vidi ono čudnovato borenje magjarskoga naroda pak je ipak istina. Istina vekivečna, sa krv-jom zapečatena istina! . . .

L. R. J.

vure navrnul se je i Vernik Rezsóju stolar-skomu meštru takaj. Delo najmre nit ovde nije dobil, nego da spraznim rukom ipak ne otiđe iz mihelja iz na stolu ležećega bugje-lariša na brzoma k sebi v zeme 3 komade po 20 korun vredne cekine. Tolvaja još on dan žandarstvo je prijelo vu jednoj čakov-skoj oštariji ravno onda, kad se iz tudjemi penezi najbolje zabavljaj pri vini. Od penez vekuš stran su bili našli još pri njem, i nije nit tajil svoje zločesto činjenje

Očivestna zahvala.

Morandini Balint Megjimurske šparkase direktor Čakovečkih siromakov stran lje-tošnju zimu takaj je jedan vagon lapora prikazal, kojega občinsko poglavarstvo leku-ćeg meseca 8. dneva razdelilo. Nek prime plemenite duše daruvatelj vu ime varaških siromakov po ovim putu takaj naj topliju zahvalu od občinskoga poglavarstva.

Darežljivost

Vu minućem tjednu Tirola preko Ča-kovca iz međ domom putujućih jedan be-težen magjarski težak je vu Čakovcu ostal kojemu Plichta Bela notariuš sad na koncu 2 korune bil je dober podeljiti. Nek prime za dobru sreću darežljivost od siromaškoga težaka na onom mestu takaj iskrenu zah-valnost.

Hrvati pri kralju.

Radovanovics Štefo i Sajatovics Milan križevački hrvatski muži, kak iz Beča ja-viju, tamo su oduputovali, da milostivno prošnju predaju kralju radi prošaste bune odsudjeni njihovih devetnajst sadrugih za-nimivosti. Molbenicu Schiessel kabinet pi-sarne direktor osobno primil je. Vu Novi List zvanih novinah piše Radics Stjepan, da on takaj bil je na audienciji kod kra-lja, kojega su bili odsudili na pet ljet, da ima zgubiti politička prava, koja je sad od kralja nazad prosil. Kralj, kak Radics piše, ga milostivno bil prijel i na zadnje dobže, dobže rećmi ga bil odпустиł. Radics svoju molbenicu po pemskim jeziku predstavi, kojega kralj dobro govori.

Na szrt je skušaval svoje dēte.

Vu Berlinu Vinder Janoš zvani težak vu pijanim položaju tak je obimal i kuš-oval svoje nezakonito dēte, da nesrećno ce-catno dēte je dušu spustilo. Sad prekored-no ljubećega slaboga otca je pravdenoga stola sud na jedno ljetu rešt odsudit radi nepremišljeno načinjenoga grešnoga ubojstva Odsudjenik je proti sudu apelira.

Zahvalnost.

Prošloga meseca 31. dana na sobotič-kih vatrogascov društva držanoj plesnoj za-bavi osim pripadene predplati, suvišnu pred-platu sledeći platili jesu: Podgorček Anto-nija 5 korun, Imrei Ferencz plebanuš i Bar-tal György notariuš svaki 2 korun. Horva-tics Matild, Trupkovics Jozsef, i Kmelly Jo-žef 1 k., za koju dobrotu po ovim putu najtopliju zahvalnost skažuje društvo.

Nevugoden nenad.

Po priliki dva tjedna tomu, da na Fe-renczkört zvanim putu vu Budapeštu izle-cali se jesu jednoga fijakeroša konji, i silno begajući međ množinom puka tak, da tri ljudi zevsema spogažili jesu. Napokon ko-ćija se prehiti i konje su zastavili bili. Ne-sreća je vnozinu ljudih skupa dovel tamo koj puk izvansebe osupnuto gleda kak zdi-

žeju gori iz prehićene kućije je najprvlje jednoga elegantno olbećenoga mladoga člo-veka, za njim pako lepu snažnu mladu gospu. Kad su gospu omedlenu van vzeti, iz okolo stojećega šerega negdo s di-nim glasom zavikne:

— Moja žena!

— I jeden srednje dobi gospon izvan-rednom srditostjom tamo skoći pred omed-lenu gospu.

Ti . . . li. Kaj si iskala s ovim gospo-nom vu fijakerskoj kućiji!

Vu nesreći delnik bivši elegantni mladi gospon kak krv črenim obrazom stal je pred mužom, nit ni se bil branil, kad se on strahovito bil grozil i zakonsko prekrši-teljstvo na prvo donasal. Omedlenu gospu zatim vu drugu kućiju spravi tuvaruš njem i dimo odpelja. Ovoga pripećenja sad je načinjena posljedica: pravdeni sud poradi prelomlenosti zakonskoga stališa, izrekel je razpitanje. Razpitni tuvaruš je jeden dobro stojeći poznati tergovec vu glavnim gradu Budapeštu.

Pape sestre.

Za ono vreme, kad je Sarto Jožef kar-dinal iz venecianske patriarske stolice kakti X. Pius papa na Svetoga Petra priostolje stupil, od njove su pisale novine od one puri-tanske jednostavosti, koja pape njegovu rodbinu sliši. X. Pius pape sestra poslje toga takaj ostale — jesu vu onoj istoj — jedno starosti — kad je brat njihov — naj višei vladalac nastal katoličke cirkve. Papa do sada nije želel, da življenja načina pre-meniju, nego sada kak iz Rima javiju, ja odlučil da svojim sestram ipak bude stana vu vatikanu odredil. Papu na ovo odluče-nje to je nagnulo da na priješnjim njho-vom stanu neprestauoma napastovali jesu stare žene s prošnjami od kojih potrebuvali jesu, da njihove prošnje naj predstaviju pred papom. Mužkoga i ženskoga spola lju-di podjednim hodih su s prošnjami k pape sestram. Pred nekulikimi dani pako jeden pohodnik je na tuliko bil grub, da su ga redari morali odstraniti Dosadljivca radi hiž-noga mira smetanja zadržali jesu Sve ove velike neprilike obtužile jesu pred svojim kralom X. Piusom, koj tim dragovolnije od-redil je, da se sestre njegove vu Vatikan doseliti imaju, ar po takvim načinom više-krat bude imal priliku zestati se žnjimi. —

Ugl boj.

Sad je već moći ustanoviti, tak rekuć segurno da tako zvaní ruski japanski boj, jako dugo vremena trpel bude.

Samo onda bi na brzoma konec bil načinjen, ako na morju na brzoma bi vleg-nul preobladati rus. Ako bi bil uništil ja-panske vojne parobrode onda japanci nebi nadalje nastavili boja. Mira bi bili presiljeni prositi na svaki način, s prošnjum ali pako s povdanjem. Kajti onda nebi bili mogući svoje vojne šerege niti vu Koreu niti pako vu Mandžuru namestiti. Vu njihovoj lasto-viti domovini napal bil na nje rus, ono bi onda morali braniti. Ruski parobrodi tamo bi ležali vu japanski pristaništu uništili bi bili Jokohamo, na morski breg bi bili spr-avili kozake i onda bi njim bili diktirali od mira njihove uvjete.

— Nego nise tak pripetilo.

Bojne namjere sudbina tak je hotela, da na morju japanci budu preobladavci. Od ruskih vojnih parobrodov jedna stran je na nikaj spravljena, koji pako ostali jesu, ko-ma da neka malo — za bojnu stran has-nuvati sposobni budu.

Nadalje bitka na kopnu iliti suhoj zem-lji bude se pripećala vu Korei i Mand-žuri.

Ni potrebno k ovomu kakovo veliko proročanstvo, iz svega ovoga ustanoviti mo-gući budemo, buduć jako dugo vreme tra-jal bude ov boj.

Ruski orsag sada samo s velikim al-dovom jakostjum bude mogućen preobladati K tomu pako viemena potrebno je, poken-dob tak jako daleko leži bojno lice mesto. Ni samo da ugleda zgubil bi Ruski orsag nego cele Azije mogućnosti svojstva takaj, ako svetu na špot sklopil bi mira s kakvom neizgovorno velikom pogodbom. Ovo nebude načinil, dok imal bude zato svrhu potrebi-toga jednog regimenti. Dot čas najmre po-šilal bude na izhod svoje soldate, dokljam samo bude imal takove. Što se pako toga liće, još dugo njih imal bude. Mira pako samo onda sklopi, ako zevsema postane preobladani, ali pako on preobladal bude.

Ova se na taj način moraju dogoditi, na kakove guder razpoložnosti jesu cara, ali na mir nagiblje njega njegova narav, ali pako na boj. Kajti slučaji jesu jakši još od cesarov takaj.

Na jeden dugi boj ima izglet pred sve-tom, koj dže trpel bude, kak naprimer nemški francuski boj. Vnogo stojezera ljudih bude zgubilo svoje življenje, vnogo million materih i tuvarušicah budu ronile svoje su-ze vnogo million imetka budu na nikaj spravlenoga.

Ar človek je na božji kip stvorjeni, najmre misleći i pametni stvor, nego med-jutim ipak je krvolok i grabežljiva stvar.

Poslje zabave.

S mutnom glavom, preko cele noćne zabavi vu Nagyvaradinu kuglu si je dal zle-teti vu srđce svoje jeden dvadeset ljet stari mlad človek. Ime mu je Nagy Istvan knji-gotrgovski detič. Vnogi poznali i radi takaj imali takaj jesu njega vu Nagyvaradinu. Negv ljubil je jednu puću, kojoj je bilo prepovedano vu zabavu dojtli Iz bog toga povdal se je pijanščini i pov dal je takaj svojim pajdašom da je sit života. Pred nekulikimi dani prije toga celu noć se zabav-ljal. Prama jutro svojimi pajdaši dimo se naputi. Skrivoma stupi vu jeden štacun i revolvera si kupi. Pajdaši njegovi imali su skrb na njega nego međjutim ipak nje vka-ni. Požuri so međ kalano drevje, tam se nasloni k jednomu debelomu drevi, naprvo vzeme revolvera i strelji se vu srđce. Na strelbeni glas se pajdaši tam požuriju, još živoga našli jesu. Taki su telefonirali na re-darstvo, koji s doktorom skupa za nekuliko minut su na lice mesta došli, rege badava kajti Nagy Istvan je već onda mrtev bil.

Gubona šrak. -- Ulena žitka.

I m.-mázsa.	I m.-cent	kor fill.
Buza	Pšenica	15.60—
Zab	Zob	11.40—
Rozs	Hz	11.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	11.40—
» » ó	» stara	11.00—
Árpa	Ječmen	11.50—
Fehér bab uj	Gráh belí	16.00—
Sárga » »	» žuti	17.00—
Vegyes » »	» změšan	13.00—
Lenmag	Len	16.00—
Bükköny	Gráhorka	10.00—
Tökmag	Košćice	17.00—

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (WIEN IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN (Triest mellett) ajánlja bellőldi

GYOGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész-egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

1/1 palack 5 korona   1/2 palack 2:60

Kapható: CSAKTORNYÁN.

TODOR R.-utóda fűszerkereskedésében.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) a fent említett intézetben (WIEN IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi minisztérium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemizések vizsgáló intézete által Wien IX. Spitalgasse 31. ...

910. 41—52.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi minisztérium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemizések vizsgáló intézete által Wien IX. Spitalgasse 31. ...

Kitűnő minőségű
♂ férfi- és női ♂
sárcipők
(galoschni)
jutányos áron kaphatók
Gráner
testvéreknél
Csáktornyán.

627 6—6

BRAZAY KÁLMÁN
SÓSBORSZESZ
KÉSZÍTMÉNYE.

NAGY ÜVEG ÁRA-2 KOR.
KIS ÜVEG ÁRA-1 KOR.

Használati utasítás minden üvegehez mellékelve van.

620 8—52

AZ ANGOLKIRALY 192
IV. Károly 16 KORÚT
KLEIN és SCHWARZ

legnagyobb férfi-, nő- és gyermek- ruha-árúhá.
Legelőcsőbb és legjobb

bevásárlási forrás. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközölköttek. KÉPES ÁRJEGYZÉKINGYEN. I

592 24—52

Paprikás turó hordóban, friss sajt-készítés, svájci- és más turók jutányos áron adtának el

I. Ettinger-nél,
Tejgazdaság Kaproncza.

Paprenog sira v lagvu, friško sirenje, švajcar- i druge sire uz jeftinu cenu trži

I. Ettinger
mljekarna u Koprivnici.

648 3—5

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszert, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatik kőszívesség, csúszási és megfázásoknál.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatosságot legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cseveggyessel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznel Budapest.

Hichter F. Ad. és Iarsa,
céges és kir. udvari szelítők
Rudolstadt.

550 20—40

Egy csésze jó tea kedvelője
o o o mindig csak o o o

INDRA TEÁT

kér, mely Kína, India és Ceylon legfinomabb teáinak keveréke. Valódi
o csakis eredeti csomagolásban. o

Főraktár:
MRAZ TESTVÉREK
fűszer-, csemege-, anyag-,
festék-, kőszén- és faszén kereskedés
CSÁKTORNYÁN.

592 26—30

Ház eladás. A szénatér és uj-utca sarkán levő 116 számú ház és telek szabad kézből eladó. — Bővebbet Dorner Ádám tulajdonosnál.

652 1—*

Eladó bika.

Egy engedélyezett szimenthali **bika** eladó.

tulajdonos: **Márkács Adám.**
Hodosán. 653 1—*

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”
jeggyel

legjobb, legkiadósabb s emelőrevo legelőcsőbb szappan. — Minden kőves alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

616 27—

Új porcellán üzlet Csáktornyán.

Van szerencsém Csáktornya és vidéke t. közönségének nagybecsű tudomására hozni hogy üvegüzletemben a **híres karlsbadi porcellán árukat** is bevezettem.

Üvegüzletemben tehát ezentul mindennemű **fényüzési, valamint mindennapi üveg és porcellánárukat** dús választékban, a **legjutányosabb árban** kaphatók.

Gyártok továbbá modern **kép- valamint tükörkereteket** is, melyeknek részletes mintái üzletemben a nagyérdemű közönségnek megtekintés végett rendelkezésre állanak.

Elvállalok mindennemű **üvegesmunkákat és javításokat**, úgy helyiségemben, valamint azonkívül is.

Korcsmárosok és vendéglősök bármikor üveg- és porcellánárukat csekélydíj mellett kölcsönbe kapnak.

Kiváló tisztelettel

TODOR R.-utóda.

614 25—25

Nova trgovina sa porculanskom robom u Csáktornya.

Cast mi je obznaniti p. n. stanovnikom grada Csáktornya kao i okolice, da sam u mojoj glažnatoj trgovini sada i **karlsbadski porculan** uvezev.

U mojoj glažuti se može sada svakojački **glažnata i porculanská roba za najfaliju cianu** dobiti.

Da ja pravim **rame za kipe, zrcale se možeju** takaj u svakoj vélicini dobiti.

Glažarsko delo preuzimam svakojako.

Krémari dobiju kod svake prilike glažnatu i porculansku robu za fal cianu i posodu.

Sa štovanjem

R. TODOR nasl.

614 25—25

Globus műtrágya

keverék.

Tisztelt Gazduram!

Tudja Ön azt jól, hogy: ha nem vet, nem is arat.

Ha tehát Ön a rétvéről már az első évben dupla és a többi években az eddiginél **három és négyszer** nagyobb eredményt elérni kíván, akkor **trágyázza rétejeit** az én „Globus G. W.” műtrágya keverékkel.

Lóher „Globus M. J.”-vel trágyázva négy és ötször nagyobb eredményt ad az eddiginél.

Zab „Globus M. N.” trágyával trágyázva **dupla zabot** és **dupla szalmát** ad.

Továbbá tartok még tavaszi és őszi buza- és árpátrágyát, valamint szőlőtökének való trágya keveréket is.

Ezen kitűnő műtrágyakeverékek, melyeknek minden talajon jó hatásuk van — tavasszal a hooivadás után a mellékelt használati utasítás szerint lesznek a földre elszórva.

„Globus” műtrágya keverék kizárólag csak nálam kapható, 100 klg. 12 K.

A „Globus” műtrágya keverékek használati utasítása i katasztrális holdra számítva.

Réttrágya: 100 klg. „Globus W. D.”-t kell tavasszal száraz időben elszórni.

Lóhertrágya: 100 klg. „Globus M. J.” lesz március hó első felében száraz idő alkalmával elszórva és esetleges vakondtutások kiegyenlítettnek.

Zabtrágya: Szántás után 100—130 klg. „Globus M. N.” trágyát kell elszórni és ezután a zabot bevetni.

Nyári-árpa trágya: „Globus S. D.” az eljárás ugyanaz mint a zabnál.

Buza-, Rozs- és Téliárpátrágya: Kora március hóban száraz idő alkalmával 50—70 klg. „Globus M. T.” elszórando.

Kukoricatrágya: Ha géppel vet, ugy a harmadik szántás után 100—130 klg. „Globus A. K. S.” kell elszórni és a megművelést szokás szeriut folytatni, ha pedig kézzel vet, illetőleg töltésre dolgozik, ugy 100—130 klg. „Globus A. K. S.” lesz a már bevetett magra elszórva.

Szőlőtöke trágya: Kora tavasszal szórjon a tőkék sorába 100 klg. „Globus E. O.”, valamint közvetlen az első kapálás előtt is ismét 100 klg. „Globus E. O.”, mely trágyázás után a megművelést máskor folytatja.

Kiváló tisztelettel

Todor R.-utóda

Czégtau-lajdonos
623 H-*

Kraschovecz József Csáktornya.